

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Velké Popovice, okres Praha-východ

Komenského 5, 251 69 Velké Popovice

Identifikátor školy: 600 052 311

Termín konání inspekce: 5. – 7. a 10. listopad 2003

Čj.:	031 160/03-5183
Signatura:	oc5cx107

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke sledovaným předmětům a schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke sledovaným předmětům a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, fyzika, anglický jazyk a dějepis.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Velké Popovice, okres Praha-východ je úplnou základní školou. V patnácti třídách ji navštěvují 294 žáci. Dojíždějí sem žáci zhruba z deseti okolních obcí. Její součástí jsou školní družina a školní jídelna (obě tyto součásti nebyly předmětem inspekční činnosti). Od 1. prosince 2002 je škola příspěvkovou organizací.

Ředitelka školy je ve funkci od roku 1998, stávající zástupkyni jmenovala v roce 2001.

Ve škole je evidováno 19 integrovaných žáků, z toho jedna žákyně s tělesným postižením. V budově není bezbariérový přístup.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A SLEDOVANÝM PŘEDMĚTŮM

Ve škole pracuje celkem 21 pedagogický pracovník – z tohoto počtu je 19 učitelů a dvě vychovatelky školní družiny. V pěti předmětech, které inspekce sledovala, vyučují čtyři učitelé se středoškolským vzděláním, tím nesplňují **kvalifikační požadavky vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců**. Výchovná poradkyně požadavky uvedené vyhlášky také nesplňuje.

Plán na školní rok 2003/2004 je stručný, konkrétní a reálný. Obsahuje termíny plnění a zodpovědnost jednotlivých pracovníků školy. Koncepce rozvoje školy na léta 2003 – 2007 je obecnější, obsahuje dlouhodobé cíle v oblasti ekonomické, personální, výchovně-vzdělávací a organizační. Koncepce byla projednána se zřizovatelem, který již zahájil první kroky ke zřízení bytu pro případné nové pedagogy. Řád základní školy spolu s vnitřním řádem tvoří funkční materiál, z něhož je možno si snadno vytvořit obrázek o **organizačním uspořádání školy**. Oba dokumenty mají dobrou vypovídací hodnotu.

Veškeré povinnosti a pravomoci v *řízení školy* jsou rozděleny mezi ředitelku a její zástupkyni. Ředitelka řídí druhý stupeň a provozní zaměstnance, zástupkyně se soustřeďuje na první stupeň, školní družinu a školní jídelnu. Organizací výchovně-vzdělávacího procesu se zabývají pravidelné provozní porady, ze kterých jsou pořizovány jednoduché zápisy. Pedagogická rada se schází pětkrát do roka.

Přenos informací mezi vedením a jednotlivými zaměstnanci probíhá jednoduchým způsobem: informace jsou vyvěšovány na nástěnce ve sborovně, případně se je vyučující dovídají ústně. Dozory jsou přehledně zveřejněny, vedením kontrolovány a v průběhu inspekce byly dodržovány. Pedagogická rada, metodické sdružení učitelů prvního stupně a tří předmětové

komise (matematika, čeština, dějepis) tvoří *poradní a metodické orgány*. Předmětové komise však nepokrývají odbornost všech vyučujících.

Systém vedení zaměstnanců. Začínající učitele uváděli v předcházejících letech zkušení vyučující, v tomto školním roce však není ve škole žádný začínající pedagog. *Hospitační činnost vedení školy* se řídí plánem kontrolní a hospitační činnosti. V uplynulém školním roce spočívala vzhledem k přechodu školy na právní subjektivitu většina této činnosti na zástupkyni ředitele. V tomto školním roce plán počítá se zapojením obou. Ředitelka i zástupkyně upřednostňují krátké 15 minutové hospitační vstupy do hodin, ze kterých nepořizují pro vyučující žádný zápis. V loňském školním roce hospitovala ředitelka sporadicky. Při rozborech hospitací, které inspekce s vedením absolvovala, dokázaly vedoucí pracovníce pojmenovat negativa i pozitiva sledovaných hodin, nebály se vyučujícím vytknout nedostatky. Systematické a důsledné vedení provozních zaměstnanců se odráží mimo jiné i v čistotě školních prostor a pořádku, které byly v době konání inspekce příkladné.

Nestálé složení pedagogického sboru a vyšší počet nekvalifikovaných vyučujících svědčí o tom, že se nedaří ředitelce školy *plány v personální oblasti uskutečňovat*. Za příčinu považuje blízkost Prahy a s tím související malou nabídku a konkurenci v řadách pedagogů.

S tím mimo jiné souvisí i využívání nabídky a možností *dalšího vzdělávání* pedagogických pracovníků, neboť vybraných akcí se zúčastňují stále stejní vyučující a na druhé straně se jiní (např. učitelky matematiky) nezúčastňují prakticky ničeho. Ředitelka školy ukončila kurzy a zahájila další studium v oboru školského managementu – tentokrát na pražské fakultě UK.

Vedení školy má písemně zpracovaná kritéria ***hodnocení učitelů*** i provozních zaměstnanců; v obou případech se jedná o soupis určitých úkolů, ovšem bez konkrétního ohodnocení jednotlivých bodů, bez stanovení jejich důležitosti. Jsou – jako všechny výše zmíněné materiály – ze září letošního roku.

Obecně lze říci, že škola má v oblasti personálního zajištění a organizace činnosti písemně zpracovány všechny požadované materiály, avšak žádný z nich ještě nebyl prověřen praxí; jejich vyhodnocení a potřebné úpravy teprve na vedení čekají.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A SLEDOVANÝM PŘEDMĚTŮM
--

Prostorové podmínky školy jsou velmi dobré. Budova školy se nachází v centru obce. Od roku 1909, v němž byla postavena hlavní část, byla doplněna několika přístavbami a úpravami, poslední významnou přístavbou byla školní jídelna v roce 1998. Od roku 1999 má škola novou střechu a omítku. U budovy je celkem prostorný dvůr, na kterém se nachází asfaltové víceúčelové hřiště. Mimo školní areál, ale blízko školy, se nachází pěkná tělocvična, školní pozemek a školní dílny. V hlavní budově je celkem 20 tříd, z toho šest odborných pracoven: dvě nově zařízené pracovny s výpočetní technikou - v každé z nich je umístěno deset žákovských počítačů (jedna byla vybavena z vlastních zdrojů, druhá v rámci programu *Internet do škol*), dále učebna přírodopisu, výtvarné výchovy, fyziky a zeměpisu, multimediální pracovna s projekční technikou, na kterou byly získány finanční prostředky získané z vyhlášené soutěže. Součástí vybavení multimediální učebny je i dataprojektor. Předmětové odborné pracovny buď sousedí s přílehlými kabinety nebo jsou v nich umístěny prostorné skříně s příslušnými pomůckami. Některé z odborných učeben slouží zároveň jako kmenové třídy. Škola je vybavena potřebným množstvím zpětných projektorů, vlastní videa, videokameru, kopírovací stroj, pomůcky pro kvalitní audioprodukcí. Ve třídách je většinou nový, velikostně

nastavitelný nábytek. Několik tříd čeká v letošním roce výměna staršího, ale ještě zachovalého nábytku. Většina tříd má funkční výzdobu, mnohdy i didakticky podnětnou. Chodby školy byly vkusně vyzdobené a čisté. V přístavbě je umístěna školní družina. Dvě místnosti, které jsou jí určeny, jsou nízké a málo prostorné. Školní dílna byla vybudována z bývalé koupelny, jež byla dříve součástí hygienického příslušenství tělocvičny. Je vybavena starým nábytkem a základními nástroji, danému účelu sice poslouží, ale toto řešení je pouze vyhovující.

Vybavení učebnicemi je standardní. Žáci mají k dispozici základní učebnice pro všechny sledované předměty a další tištěné pomůcky (např. tabulky, různé soubory, encyklopedie). V průběhu inspekce nebylo zaznamenáno používání učebnic bez schvalovací doložky ministerstva školství. **Vybavení pomůckami** pro žáky je celkově průměrné. Žákovské pomůcky byly v několika zhlédnutých vyučovacích hodinách použity. Škola má k dispozici určité výukové programy a má prostředky na možné využívání některých internetových programů za úplatu. Celkově je její programové vybavení nadstandardní.

Škola má poměrně dobré podmínky i pro výuku tělesné výchovy a pro zájmovou tělesnou výchovu. Mimo vlastní tělocvičnu a hřiště může využívat místní zimní stadion, fotbalové hřiště a víceúčelové hřiště tělovýchovné jednoty.

Knihovny pro první a druhý stupeň jsou ve škole umístěny ve třídách. Sady knížek, odborná literatura, encyklopedie a beletrie jsou účelně tříděny. Velmi dobře je vybavena knihovna pro první stupeň. Chybí však sady knížek pro starší žáky, především nové české i světové tituly.

Kontrolní činnost zaměřená na využití materiálních zdrojů školy je ze strany vedení plánovaná, ale málo účinná u těch učitelů, kteří je používat nechtějí. Využívání pomůcek je sice vedením školy sledováno, v době inspekce však s didaktickou technikou a názornými pomůckami pracovaly jen některé učitelky a jen v některých ze sledovaných předmětů.

Vedení školy vypracovalo jasný koncepční záměr dalšího materiálně-technického rozvoje a postupného zlepšování daného stavu. Jeho součástí je zejména rozšíření šaten pro žáky prvního stupně, zlepšení prostorových podmínek školní družiny a doplnění jejího vybavení.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ČESKÉM A ANGLICKÉM JAZYKU, DĚJEPISU, MATEMATICE A FYZICE

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje dle schváleného vzdělávacího programu *Základní škola čj. 16 847/96-2 ve znění pozdějších úprav*. V letošním školním roce navštěvuje školu celkem osmnáct integrovaných žáků se specifickými vývojovými poruchami a jedna žákyně s tělesným postižením. Pro ně byly zpracovány individuální vzdělávací plány, na nichž se podílejí třídní učitelé, výchovná poradkyně, vedení školy a rodiče. Odborná vyjádření byla vypracována lékaři nebo pedagogicko-psychologickými poradnami. Při zpracování individuálního vzdělávacího plánu pro žákyni s tělesným postižením konzultovalo vedení školy postup práce s Jedličkovým ústavem. Ve spolupráci se zřizovatelem a rodiči byla pro ni zajištěna také asistentka.

Výuka sledovaných předmětů českého a anglického jazyka, dějepisu, fyziky a matematiky **probíhala v souladu s platnými učebními plány a osnovami zvoleného vzdělávacího programu**. Učební plány souhlasily s rozvrhem hodin a úvazky jednotlivých učitelů.

Poznámka: Od čtvrtého ročníku je zařazena výuka anglického jazyka. O výuku němčiny rodiče neprojevíli zájem. V sedmém ročníku nabízí škola jeden volitelný předmět - informatiku. V osmém a devátém ročníku (v souladu s *Metodickým pokynem čj. 31172/2002-22* k realizaci rozvojového programu *Rozšíření učebních*

plánů vzdělávacího programu pro základní vzdělávání o dvě vyučovací hodiny) byla posílena výuka volitelných předmětů. Žáci osmého a devátého ročníku si vybírají dva volitelné předměty, a to z následující nabídky: technické kreslení, technika administrativy, informatika, sportovní hry, volba povolání a seminář z matematiky.

V nabídce zájmových kroužků jsou pro první i druhý stupeň sportovní hry, výtvarné aktivity, rybářství, šachy apod. 60 % žáků školy využívá možnosti navštěvovat hudební, výtvarný či taneční obor v ZUŠ, která je umístěna v budově základní školy.

Kontrola naplňování učebních osnov probíhá především při hospitacích, kontrole povinné dokumentace a kontrole tematických plánů. Kontrolované třídní knihy (2002/2003 a 2003/2004) **průkazně zachycují průběh vzdělávání** v loňském i letošním školním roce.

Organizaci výchovně-vzdělávacího procesu školy vůči žákům upravují především rozvrh hodin a školní řád. **Školní řád** byl projednán a schválen pedagogickou radou, odpovídá příslušným právním předpisům. Jsou v něm zapracována práva žáků, práva jejich zákonných zástupců a také metodické pokyny vydané ministerstvem školství. Ze zápisů z pedagogických rad vyplývá, že je řád školy průběžně aktualizován. Vedení školy seznamuje učitele s novými právními předpisy a metodickými pokyny, tím posiluje jejich právní vědomí. **Rozvrh hodin je v souladu** s legislativními požadavky na denní hodinové dotace, zařazení sledovaných předmětů, až na drobné výjimky, odpovídá psychohygienickým zásadám.

Porušením obecně závazného právního předpisu je zkrácení polední přestávky v jednom dni v týdnu a v jednom ročníku na třicet minut.

Vnější informační systém je funkční. Třídní schůzky se konají čtyřikrát ročně, nepravidelně vychází školní časopis (*Čerstvé zpravodajství*), tradičně škola pořádá den otevřených dveří, školní akademii, vánoční jarmark. Při dni otevřených dveří představila škola rodičům výsledek projektu *Evropský den jazyků při ZŠ Velké Popovice*. Škola se na veřejnosti prezentuje pravidelnými příspěvky v regionálních novinách *Místní zpravodaj*. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje předepsané údaje a má dobrou vypovídací hodnotu.

Výchovné poradenství zabezpečuje vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku matematiky na druhém stupni. Funkci vykonává třetím rokem, agendu převzala po zkušené a kvalifikované výchovné poradkyni, která odešla do důchodu. Dosud neabsolvovala ani nezahájila kvalifikační studium výchovného poradenství. Zavedený systém práce je funkční. Výchozím materiálem je podrobně zpracovaný plán práce. Výchovná poradkyně má k dispozici současnou moderní odbornou literaturu, spolupracuje s několika pedagogicko-psychologickými poradnami, Jedličkovým ústavem a s psycholožkou. V pracovní náplni má výchovná poradkyně především evidenci a koordinaci práce s dětmi se specifickými vývojovými poruchami, poradenství a administrativní úkony v oblasti profesionální orientace žáků. Dále spolupracuje s vyučující, jež má na starosti prevenci sociálně-patologických jevů, se všemi třídními učiteli při sestavování individuálních vzdělávacích plánů. Pro poradenskou práci s rodiči stanovila pravidelné konzultační hodiny. Důvěrné informace o žácích jsou spolehlivě uloženy a nemohou být zneužity. Na systému výchovného poradenství participuje významnou měrou také zástupkyně ředitelky. **Výchovné poradenství je celkově na dobré úrovni.**

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku

Týdenní hodinová dotace je v souladu s učebním plánem. Všechny učitelky také respektovaly požadavek vzdělávacího programu a pravidelně střídají výuku mluvnice, slohu a literární výchovy. Ze zápisů v třídních knihách loňského a letošního školního roku vyplývá plnění učebních osnov. Příprava na jednotlivé hodiny měla různou úroveň, hodnocení se pohybovalo téměř v celé škále hodnotící stupnice. Některé učitelky promýšlely zodpovědně postup hodiny, cíleně volily metody a formy práce a názorné pomůcky či didaktickou techniku. Ve větší části hodin však v přípravě převážil rutinní přístup.

Český jazyk zabezpečují na druhém stupni tři vyučující, z toho dvě s odbornou a pedagogickou způsobilostí a jedna s pedagogickou způsobilostí (bakalářské studium speciální pedagogiky). Na prvním stupni předmět učí osm vyučujících, z toho jsou tři nekvalifikované (dvě se středoškolským vzděláním a jedna absolvovala vyšší odbornou školu). Kvalitu výuky však absence vysokoškolského vzdělání ovlivnila negativně jen v jednom případě, u vyučujících s kratší délkou praxe se projevíly menší zkušenosti, vytýkané nedostatky však byly zaznamenány i u kvalifikovaných pracovníků.

Materiální podmínky pro výuku českého jazyka jsou standardní, avšak pomůcky i didaktická technika byly sporadicky ve sledovaných hodinách využívány. Žáci pracovali s učebnicemi, pracovními sešity, namnoženými materiály, učitelky využívaly tabuli a křídou, na prvním stupni různé didaktické kartičky, pouze jednou byla funkčně zařazena audiovizuální nahrávka. V žádné ze sledovaných hodin nepracovali žáci s informativní literaturou, především s pravidly českého pravopisu.

Organizace výuky dávala téměř všem žákům možnost úspěšného uplatnění. Na začátku hodiny zařazovaly učitelky orientační opakování předcházejícího učiva, dále žáci pracovali s učebnicí, skupinově, ve dvojicích, samostatně. Frontální práce byla zařazována často, asi v polovině případů funkčně. S tím také souvisela převažující dominantní role učitelky v aktivní činnosti. Větší pestrost zvolených metod a forem práce se vyskytovala na prvním stupni. Psychohygienické zásady byly dodržovány, a to např. zařazováním relaxačních pohybových aktivit, písniček, různých soutěží, zajímavých lehčích úkolů. Byl využíván tzv. relaxační koberec. Správně seděli žáci – leváci. Pouze ve vyšších ročnících vyučující nereagovala na únavu žáků a jejich pasivní přístup, zvolené metody nepodněcovaly jejich zájem. Jen v menším počtu sledovaných hodin byla zařazena vnitřní diferenciací, většinou všichni žáci vykonávali stejnou činnost.

Motivaci k jednotlivým činnostem promýšlely více učitelky na prvním stupni. Na druhém byli žáci obvykle v úvodu seznámeni s programem hodiny, v průběhu výuky sporadicky. Žáci jsou klasifikováni, známky v žákovských knížkách dokladují hodnocení z mluvnice, slohu i literární výchovy, avšak v sledovaných hodinách klasifikováni nebyli. Učitelky žáky často chválily i povzbuzovaly. Na prvním stupni v nižších ročnících vyučující zařazují v žákovských denících pozitivně laděné slovní hodnocení.

Atmosféra sledovaných hodin byla bezproblémová, žáci nebyli stresováni. Komunikovali s učitelkami, dodržovali daná pravidla chování. Rozdílnou úroveň měly jazykové projevy vyučujících, mluvní projevy žáků nebylo možné posoudit, protože je učitelky téměř nevyžadovaly, spokojily se s krátkými, často jednoslovnými odpověďmi.

Výuka byla sledována v prvním až devátém ročníku. Pouze ve dvou hodinách (v jedné na prvním a v druhé na druhém stupni) však v hodnocených oblastech převažovala výrazná pozitivní zjištění. Ve většině sledovaných hodin byla pozitivní a negativní zjištění zhruba v rovnováze, menší část měla vyhovující úroveň. Výuku ovlivnily osobnostní vlastnosti učitelek, zkušenosti, empatie i rutinní postupy.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce byly celkově dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku

Ve škole je od 4. ročníku vyučován pouze anglický jazyk. Výuku zajišťuje celkem pět vyučujících, tři z nich učí vždy po jedné třídě na prvním stupni a dvě učí třídy druhého stupně. Jedna z vyučujících je odborně a pedagogicky nezpůsobilá k výuce anglického jazyka, ostatní jsou způsobilé pedagogicky; odbornou způsobilost dosud nezískaly. V průběhu inspekce bylo hospitováno u čtyř vyučujících celkem v deseti hodinách.

Plánování a příprava jednotlivých hodin patřily k nejlépe hodnoceným oblastem výuky jazyka. Stanovené cíle byly přiměřené, výuka navazovala na předchozí učivo. Učitelky usilovaly o co nejsvědomitější přípravu, zaměřovaly se však hlavně na obsah hodin a jen málo promýšlely formy a metody, které použijí.

Škola nemá žádnou specializovanou jazykovou učebnu. Výuka probíhala v kmenových třídách, které byly svou výzdobou univerzální a k výuce angličtiny žáky nijak zvláště nemotivovaly. Používané učebnice patří mezi schválené, návaznost výuky je zajištěna. Vybavení pomůckami – a to nejen didaktickými – je velmi dobré, podstatně slabší je však jejich využití v konkrétních hodinách. V hospitovaných hodinách byl použit pětkrát magnetofon a jedna hodina probíhala v učebně výpočetní techniky (IVT). Kromě speciální tabulky na výuku cizího jazyka pro žáky se specifickou poruchou učení nebyly použity žádné další pomůcky. Učitelky nepoužily časopisy, slovníky, video, zpětné projektory a další, a to ani v hodinách, kde se to přímo nabízelo. Zvláště na druhém stupni (kromě hodiny v učebně IVT) sloužily pro podporu názornosti vyučování jako jediné - tabule a křída. Kromě učebnic využívaly učitelky ještě vlastní namnožené materiály.

Oblast vyučovacích metod, organizace a psychohygieny výuky byla nejhůře hodnocenou. Hodiny postrádaly nápaditost, tempo a byly (opět zvláště na druhém stupni) málo efektivní a zdlouhavé. Kladem byla snaha vyučujících o pevnou stavbu hodiny: sedm z hospitovaných začalo úvodem, ve kterém byli žáci seznámeni s hlavními úkoly a cíli hodiny. Jen čtyři hodiny (dvě na prvním a dvě na druhém stupni) však končily i hodnotícím závěrem, ve kterém učitelky shrnuly průběh a zhodnotily celkovou úspěšnost. Ve dvou hodinách čtvrtého a pátého ročníku učitelky zařadily různé hry, soutěže a také zpěv; do těchto aktivit se žáci s chutí zapojili. Pozitivně je také třeba hodnotit hodinu angličtiny v počítačové učebně v šesté třídě – žáci spolupracovali aktivně ve dvojicích, plnili řadu úkolů a dostalo se jim zpětné vazby ve formě zhodnocení a případné pochvaly. Práce ve dvojicích se objevila ještě v dalších šesti hodinách. Do dvou hodin zařadily učitelky společný nácvik výslovnosti, na druhé straně spelování nebylo zaznamenáno ani jednou. Individuální práce se žákem s postižením byla zaznamenána v jedné hodině osmého ročníku. Práce s chybou stejně jako diferenciací zadávaných úkolů nebyly do hodin zařazeny. Tempo výuky bylo pro daný věk a úroveň žáků spíše pomalé.

V motivaci žáků bylo možno vidět největší rozdíly mezi oběma stupni. Zatímco na prvním stupni se žáci zajímali o vše nové a učitelky je vhodně podporovaly soutěžemi, hrami a zpěvem, hodiny druhého stupně byly klasické, převážně frontální a učitelky pracovaly jen s několika žáky v každé třídě. Pochvala byla zaregistrována dvakrát a ve dvou hodinách učitelky motivovaly žáky známkou.

Nejlépe hodnocenou oblastí výuky anglického jazyka byla oblast vzájemné interakce a komunikace učitel – žák. Atmosféra většiny hodin byla příjemná a klidná. Stanovená pravidla byla vzájemně akceptována, žáci se v případě nejasností nebáli na cokoli zeptat. Učitelky se v některých případech spokojovaly s jednoslovnými odpověďmi, delší nevyžadovaly a rozvoj komunikativních dovedností žáků byl omezen na úzkou skupinu těch nejlepších.

Hodnocení žáků nebylo nijak četné, jednotlivé dílčí úkoly a ukončená cvičení postrádaly zhodnocení. Rozbor žákovských prací zaznamenán nebyl. V žádné z hodin žáci nebyli zkoušeni. V jedné hodině bylo realizováno hodnocení spolužáků, sebehodnocení učitelky nevyužily.

Žákovské výsledky jsou v anglickém jazyku zjišťovány tradičními metodami: ústním a písemným zkoušením, zadáváním dílčích nebo opakovacích testů apod. Systematická analýza výsledků, která by přispívala k jejich průběžnému zlepšování, není prováděna.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku byly dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise

Průběh výuky byl sledován ve čtyřech hodinách, a to v šestém až devátém ročníku. Dějepis se vyučuje ve všech ročnících v dvouhodinové týdenní dotaci. Chronologizace a strukturalizace učiva odpovídá požadavkům vzdělávacího programu. Z kontroly zápisů v třídních knihách loňského školního roku vyplývá splnění osnov. Byla probrána všechna témata včetně celkového závěrečného shrnutí čtyřleté výuky. Příprava na jednotlivé hodiny byla celkově velmi dobrá. Méně zkušené učitelky si zcela neporadily s rozvržením učiva a zvolenými formami práce a nezbyl potom čas na závěrečné shrnutí a zhodnocení. Všechny sledované hodiny však byly promyšlené, učivo na sebe kontinuálně navazovalo, byly funkčně využity různé pomůcky i didaktická technika.

Dějepis vyučují celkem tři vyučující, jedna s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna s pedagogickou způsobilostí a dále nekvalifikovaná vyučující s ukončeným středoškolským vzděláním. Sledované hodiny u kvalifikované učitelky měly vynikající úroveň, absence odborné či pedagogické způsobilosti včetně menších zkušeností ovlivnily kvalitu výuky jen částečně. Všechny učitelky vzbuzují u žáků zájem o předmět, nekvalifikované jsou vstřícné k odbornému a pedagogickému vedení.

Velmi dobré materiálně-technické podmínky byly ve výuce využity. Učitelky pracovaly s pomůckami, mapami, zpětným projektořem, odbornou literaturou a dataprojektořem. Žáci umějí samostatně pracovat s učebnicí.

V organizaci výuky převládá činnostní styl. Učitelky pomocí připravených materiálů zadávaly úkoly, žáci vyvozovali poznatky, vyhledávali údaje, samostatně pracovali. Výuka byla efektivní, účinně byl využit zejména dataprojektoř. Nedostatky se objevovaly v organizaci skupinové práce, a to především v jejím vyhodnocení a shrnutí. V dílčích částech hodin (v nižších ročnících) převládala méně efektivní frontální práce. Ve vyšších ročnících práci pozitivně ovlivňovaly dobré pracovní návyky žáků.

Zaujetí pro předmět přenášejí vyučující na žáky. Motivace byla nenásilná, spolu s výchovnými a regionálními prvky prolínala celou výukou. Atmosféra v sledovaných hodinách byla bezkonfliktní a pracovní. Na dobré úrovni nebyly mluvní projevy žáků. V hodnocení převládá slovní povzbuzující vyjádření, pochvala. V dějepise jsou občas zadávány kratší testy. V sledovaných hodinách nebyli žáci zkoušeni a klasifikováni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise byly celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Průběh výuky byl sledován v devíti vyučovacích hodinách. Dlouhodobé plánování výuky tohoto předmětu vychází zejména z užívaných učebnic. Sled učiva je jim přizpůsobován, zpravidla je probíráno veškeré učivo, které je v učebnicích uvedené se všemi žáky, přestože se jedná např. i o učivo rozšiřující. Úroveň aktuální přípravy byla u jednotlivých učitelek poměrně rozdílná, ve škále od velmi pečlivé přípravy obsahu, metod a pomůcek až po rutinní přípravu bez promyšlení metod pomůcek, která převládala. Stanovené cíle byly většinou vzhledem k osnovám vhodné, byla však také zaznamenána nekvalifikovaná výuka, která, vzhledem k praktickému využití učiva a požadavkům učebních osnov, zcela postrádala smysl.

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti učitelů je v současnosti výuka matematiky velmi dobře zajištěna ve třídách druhého stupně, všechny tři učitelky splňují předepsané podmínky. V I. A, ve III. tř. a v V. B učí učitelky bez požadovaného vysokoškolského vzdělání, ostatní výuka ve třídách prvního stupně je kvalifikovaná. Zaznamenané drobné odborné nedostatky byly spíše výjimkou, některé učitelky nepoužívaly důsledně a přesně odbornou terminologii a symboliku užívaných učebnic. Organizace, metody a formy výuky byly

negativně poznamenány tím, že se učitelky (zejména ty, které vyučují ve třídách druhého stupně) neúčastní žádného dalšího vzdělávání.

Rozdílná byla didaktická podnětnost jednotlivých učeben vzhledem k cílům výuky, organizační uspořádání učeben vzhledem k činnostem probíhajícím ve vyučovacích hodinách a rozdílně byly také využívány možnosti materiálně-technického vybavení školy. V některých navštívených vyučovacích hodinách učitelka pracovala se zpětným projektorem, většinou účelně. Žáci některých tříd druhého stupně počítali s pomocí elektronických kalkulátorů. V některých třídách prvního stupně byly k dispozici jednoduché názorné pomůcky, které rozvíjely představu čísla i představy geometrické. Občas byly také vhodně použity různé pomocné materiály - např. tabulky násobků, matematické tabulky ve třídách druhého stupně. Nebyla zařazena práce s počítačem. Převážná část výuky však byla realizována pouze za pomoci tabule a křídly.

Přímé vyučování a frontální práce výrazně dominovaly. Induktivní postupy byly zaznamenány jen výjimečně. Nápadný byl velmi malý podíl aktivních činností žáků. Způsob výuky jen minimálně, spíše v náznacích a častěji ve třídách na prvním stupni, rozvíjel průřezové kompetence žáků. Výuka ve třídách druhého stupně byla převážně směřována pouze ke specifickým cílům předmětu, na zvládnutí pravidel, pouček, vzorců. Žáci se při učení téměř nedostali k aplikační úrovni probíraného učiva. Výuka zcela postrádala jakékoliv prvky sociálních přístupů k učení, nebyly např. zařazovány žádné kooperativní úkoly, přestože by probíraná látka jejich zařazení umožňovala.

Motivace žáků byla často vyučujícími podceňována. Úvodní motivaci nahrazovali pouhým oznámením cíle či programu. Někdy nedošlo ani k tomuto prostému konstatování a výuka byla zahájena ihned řešením nějakého cvičení či úkolu. Průběžná motivace ve třídách druhého stupně nejčastěji vyplývala z obsahu učiva, minimálně z organizace, metod a forem práce. Často na konci hodiny zbýval čas, který některé učitelky improvizace naplňovaly novými činnostmi, na něž však již většinou zbývající čas nestačil a žákům zůstala nedokončená práce za domácí úkol. Přitom však žákům neposkytly možnost na zhodnocení účinnosti výuky ani na sebehodnocení, čas nevyužily k hodnocení ani samy. Probudit zájem a aktivitu se lépe dařilo ve třídách prvního stupně, také hodnocení zde probíhalo na vyšší úrovni.

Žáci se ve sledovaných hodinách až na drobné výjimky chovali ukázněně, akceptovali dohodnutá pravidla komunikace. K záměrnému rozvíjení komunikačních dovedností např. v diskusi, při obhajování postupů řešení apod. učitelky neposkytly v hodinách prostor. Zaznamenáno bylo i zbytečné a nepřiměřené vedení žáků přes možné „nástrahy“ matematické úlohy, které jim doslova bránilo v samostatném přemýšlení a rozhodování. Učitelky většinou nechápaly chybu žáků jako pozitivní průvodní jev učení se, žáky dopředu před možnou chybou varovaly a ochraňovaly.

Ve sledovaných hodinách učitelky v úvodním opakování zjišťovaly úroveň zvládnutí předcházejícího učiva. Negativním průvodním jevem tohoto opakování bylo, že se žáků tázaly na různé postupy a činnosti, které žáci verbálně popisovali, místo aby na konkrétních případech teoretické poznatky aplikovali. Kladené otázky měly mnohdy špatnou stavbu, žáky nutily k jednoslovným odpovědím. Těmto postupům přispívala také netrpělivost některých učitelek. Než by počkaly, až pomalejší žák v klidu zformuluje odpověď, raději mu položily doplňující návodnou otázku nebo odpověděly za něj.

Jak bylo patrné ze zápisů v žákovských knížkách, učitelky matematiku průběžně písemně zkoušejí s dostatečnou četností. Jiné způsoby diagnostikování stavu nebyly potvrzeny. Ze zápisů metodického sdružení prvního stupně je zřejmá spolupráce mezi učitelkami prvního a druhého stupně a sjednocování požadavků na výstup z pátého ročníku. Také se objevují zápisy, které svědčí o analýze prověrek učiva matematiky v jednotlivých ročnících.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice byly vyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice.

Výuka byla sledována ve třech vyučovacích hodinách a ve třech ročnících. Všechny hodiny fyziky ve škole vyučuje jediná učitelka, která splňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Po věcné stránce i odborně byla výuka bez nedostatků.

Aktuálně probírané učivo navazovalo na předcházející probrané kapitoly. Stanovené cíle byly konkrétní a odpovídaly učebním osnovám. Příprava byla po obsahové i metodické stránce promyšlená. Byly připraveny potřebné žákovské i demonstrační pomůcky.

Výuka probíhala v odborné pracovně, která má jen základní vybavení. Jsou v ní umístěny skříně s přehledně uspořádanými žákovskými pomůckami. V přilehlém kabinetu jsou některé demonstrační pomůcky, v pracovně je trvale umístěn zpětný projektor. V průběhu sledované výuky byly využity veškeré potřebné pomůcky i zmíněný zpětný projektor. Dvojmístné lavice nejsou příliš vhodné pro skupinovou práci.

Organizace sledované výuky měla mnoho nedostatků. Postup zvolený pro laboratorní práci v osmém ročníku (měření výkonu žáka při vystupování na židli po dobu jedné minuty) motivoval žáky k nadměrné pohybové aktivitě a provedení hrozilo úrazem či zničením nábytku. V ostatních hodinách byla organizace zvládnuta lépe, přesto někteří žáci zůstávali na okraji činností, nezapojovali se do nich. Celkem dobře zvolené metody práce, které se opíraly o aktivní činnosti a nácvik dovedností, byly poznamenány tím, že žáci nemají základní pracovní a kooperační návyky, neumějí dobře spolupracovat, rozdělit si mezi sebe úkoly, kontrolovat se navzájem, chovat se ohleduplně ke spolužákům v jiných skupinách atd.. Práci ve skupině chápali spíše jako příležitost se bavit a chovat se neukázněně. Tato zjištění evokují otázku, jak jsou žáci na tento způsob práce školou a učitelkou fyziky zvláště připravováni a jak často je využíván.

Interakce mezi učitelkou a žáky byla bezproblémová u mladších žáků, s výraznými problémy u některých starších žáků. Ti dávali najevo, že nechtějí s učitelkou spolupracovat. Mezi učitelkou a těmito žáky byla patrná velmi nápadná bipolární interakce, která situaci jen vyhrcovala, zabraňovala potřebné komunikaci uvnitř třídy, způsobovala demotivaci učitelky i žáků. Také hodnocení žáků, pokud zcela nechybělo, bylo převážně zaměřeno na vytýkání chyb a nedostatků.

Mnozí žáci ukázali, že ovládají některé dovednosti (např. měřit čas, objem kapalného tělesa), někteří však svou dovednost nemohli prokázat, protože zůstávali na okraji činností.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice byly vyhovující.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Z vnějších evaluačních nástrojů využívala škola různé typizované testy, zvláště pro pátý a devátý ročník. Ve spolupráci s Ústavem informací pro další vzdělávání byly v pátém ročníku testovány čtenářské dovednosti žáků.

Vedení školy si dále zadává vlastní prověrky, a to nejčastěji v českém jazyku a matematice. Rozsahem kratší testy si zadávala ředitelka v dějepisu, chemii a přírodopisu. Začátkem školního roku vyučující matematiky a českého jazyka předkládají rozbory a vyhodnocení ze zahajovacích proverek.

O výsledcích žáků získává škola zpětnou vazbu z účasti a umístění žáků při různých soutěžích a olympiádách. Přehled o výsledcích je zveřejněn ve výroční zprávě.

Závěry z vnější i vnitřní kontroly jsou projednávány na pedagogických radách a promítají se do plánu kontrolní činnosti.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacího procesu byly ve sledovaných oblastech celkově hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji, které jsou uvedeny ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Výroční zpráva o činnosti školy 2002/2003.
2. Třídní knihy školního roku 2002/2003.
3. Třídní knihy školního roku 2003/2004.
4. Třídní výkazy a katalogové listy žáků pátého, osmého a devátého ročníku.
5. Aktuální rozvrh hodin.
6. Zápisy z pedagogických rad 2002/2003.
7. Zřizovací listina ze dne 26. září 2002 (bez čj.).
8. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a předškolních zařízení (čj. 33 098/02-21 ze dne 18. prosince 2002).
9. Oznámení ekonomického subjektu (Český statistický úřad) ze dne 14. října 2002.
10. Zápisy z komisionálních zkoušek školního roku 2002/2003.
11. Inspekční zpráva ČŠI (čj. 033 059/99-2712).
12. Koncepce rozvoje Základní školy Velké Popovice (materiál ředitelky, zpracovaný pro období 2003 - 2007).
13. Plán na školní rok 2003/2004 (materiál ředitelky, září 2003).
14. Zápisy metodického sdružení prvního stupně.
15. Zápisy předmětové komise matematiky druhého stupně.
16. Interní úprava učebního plánu pro jednotlivé ročníky základní školy.
17. Vybrané časově-tematické plány.
18. Plán na školní rok 2003/2004, září 2003.
19. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2003/2004.
20. Plán práce zástupce ředitelky školy 2003/2004, I. pololetí.
21. Plán DVPP 2003-2005.
22. Kritéria pro přiznání osobního příplatku pedagogům ZŠ Velké Popovice pro školní rok 2003/2004 z 1. září 2003.
23. Kritéria pro přiznání osobního příplatku provozním zaměstnancům ZŠ Velké Popovice pro školní rok 2003/2004 ze dne 1. září 2003.
24. Vnitřní řád ZŠ Velké Popovice ze dne 1. září 2003.

25. Klasifikační řád ZŠ Velké Popovice z 1. září 2003.
26. Inspekční podkladová dokumentace.
27. Hospitační záznamy školních inspektorů.

ZÁVĚR

Personální podmínky školy jsou ovlivněny nestálým složením sboru a počtem nekvalifikovaných pracovníků, které je vedení školy nuceno přijímat. Styl práce nastavený vedením školy v systémovém a organizačním zajištění je správný, rezervy zůstávají ve vedení a důsledné kontrole pedagogických pracovníků.

Prostorové podmínky a vybavení školy mají velmi dobrou úroveň. Většina tříd je vybavena novým moderním nábytkem, didaktickou technikou, učitelky vytvořily estetické a výukově podnětné prostředí. Vybavení je však rozdílně využíváno. Neúčinná kontrola využívání těchto zdrojů způsobuje, že zařazování učebních pomůcek a didaktické techniky do výuky je nevyvážené, nerovnoměrné, závislé pouze na osobním přístupu jednotlivých vyučujících.

Průběh a výsledky vzdělávání měly celkově dobrou úroveň. V úrovni kvality vzdělávání ve fyzice a matematice byly zjištěny závažnější nedostatky, tato oblast vyžaduje od vedení školy zvýšenou pozornost. Zjištěné negativní i pozitivní skutečnosti ve výuce českého a anglického jazyka byly zhruba v rovnováze, celkově dobré. Úroveň výuky dějepisu byla nadstandardní. Jednotlivé učitelky přistupovaly k výuce rozdílně. Ředitelka i zástupkyně svými osobnostními vlastnostmi pozitivně ovlivňují pedagogický sbor, avšak některé učitelky upřednostňují rutinní styl výuky a nejsou ochotny modernizovat metody a formy práce, či funkčně využívat velmi dobré materiální vybavení školy. Účinnost opatření vedení školy je tak nižší. Ve škole však pracují také zodpovědné učitelky, které si promýšlejí přípravu hodin, zavádějí inovativní metody a upřednostňují činnostní styl výuky.

Poslední inspekce ve škole proběhla v roce 1999. Škola akceptovala daná doporučení, ke zlepšení došlo v oblasti materiálně-technických podmínek a zvýšila se nabídka volitelných předmětů. V kvalitě vzdělávání si škola udržuje dobrou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Grušová	E. Grušová v.r.
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	Z. Fadrná v.r.
	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Marcela Jústelová, Dana Nulíčková

V Kolíně dne 18. listopadu 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. listopadu 2003

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jana Havlíčková	J. Havlíčková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Kutnohorská 50, 280 00 Kolín. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství Praha 5, Zborovská 11	10. prosince 2003	031 178/03
Zřizovatel Obec Velké Popovice	10. prosince 2003	031 177/03

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.